

DOEPAK

DuPAK DoePAK POPPENSPE(ELMUSEUMKRUISELKRANTKRABEL) DoePAK DuPAK
Nr. 36

Arlecchino Mr Punch Guignol duivel Kašparek Kasperl Larifari diender

UNIMA: een logo met koddige kameraden

Hierboven zie je *Kasperl Larifari* uit München en zijn Europese vrienden en familieleden: *Arlecchino* ('Harlekijn') uit Italië, de Engelse *Mr Punch* (spreek uit: puntsj, de u bijna als een a), *Guignol* (spreek uit: gienjol, met de g van 'goal') uit de Franse stad Lyon, en de Tsjechische *Kašparek*. Op de afbeelding zijn nog twee figuren te zien: de *duivel* en de *diender*. Namens de *UNIMA* (Union Internationale de la Marionnette), de wereldorganisatie voor poppentheater, die sinds 1929 bestaat, heten zij je van harte welkom. Ze staan op het oude UNIMA-logo, dat ontworpen is door *Ivo Puhonny* (1876-1940).

Deze marionettenspeler en graficus heeft in 1911 het 'Baden-Badener-Künstler-Marionettentheater' opgericht.

Wil je meer te weten komen over internationale (volks)poppenkastfiguren en over kunstenaars die zich lieten inspireren door het poppentheater? Maak een reis door de wondere wereld van het poppentheater op www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs. Raadpleeg ook eens onze websites www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2, www.poppenspel.info of www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl. In onze web- en museumwinkel vind je gezelschapsspellen op poppentheatergebied en documentatie die uitnodigt tot de activiteit *Zelf eens proberen?* Tekst en realisatie: Otto van der Mieden © (2007). Veel plezier en applaus!

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspuurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruielkrant en -krabbel! Een dupak (spreek uit: daggak) is een stang- en trucepp. Het nummer met de dupak wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupak wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doode stille geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupak razendsnel en met veel tumult. Dupak betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupak hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupak is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupak ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijd uit.